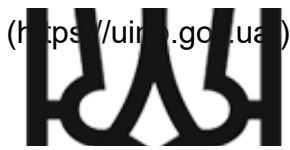

A
(HTTPS://UINP.GOV.UA/SET-
FONT-SIZE/SM)

Стара версія сайту (<http://old.uinp.gov.ua>)
Мапа сайту (<https://uinp.gov.ua/mapa-saytu>)
Контрастна версія (<https://uinp.gov.ua/toggle-contrast-mode>)

A
(HTTPS://UINP.GOV.UA/SET-
FONT-SIZE/MD)

A
(HTTPS://UINP.GOV.UA/SET-
FONT-SIZE/LG)

**ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ**

Головна (<https://uinp.gov.ua/>)

/ Декомунізація та подолання наслідків російського імперіалізму (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya>)

/ Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму в Україні (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini>)

/ Пояснюємо деколонізацію: інфографіка, як буде реалізовуватися закон

Збірник рекомендацій «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики» (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/zbirnyk-rekomendaciy-shchodovykonannya-zu-pro-zasudzhennya-ta-zaboronu-propagandy-rosiyskoyi-imperskoyi-polityky-v-ukrayini-i-dekolonizaciyu-toponimiyi>)

Перелік назв населених пунктів, які містять символіку російської імперської політики (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/perelik-nazv-naselenyh-punktiv-yaki-mistyat-symvoliku-rosiyskoyi-imperskoyi-polityky>)

Роз'яснення у зв'язку з ситуацією довкола приведення назв населених пунктів у відповідність мовним стандартам (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/rozyasnennya-ministerstva-kultury-ta-informaciynoi-polityky-ukrayiny-shchodo-derusyfikaciyi-dekomunizaciyi-ta-dekolonizaciyi>)

Пояснюємо деколонізацію: інфографіка, як буде реалізовуватися закон (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/poyasnyuyemo-dekolonizaciyu-infografika-yak-bude-realizovuvatysya-zakon>)

Рекомендації Експертної ради з питань подолання наслідків русифікації та тоталітаризму (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/rekomendaciyi-ekspertnoyi-rady-z-pytan-podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu>)

Роз'яснення МКІП та УІНП стосовно чинних процедур демонтажу пам'ятників та деяких інших аспектів очищення громадського простору (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/rozyasnennya-ministerstva-kultury-ta-informaciynoi-polityky-ukrayiny-ta-ukrayinskogo-instytutu-nacionalnoyi-pamyati-stosovno-chynnyh-na-sogodni-procedur-demontazhu-pamyatnykiv-komunistychnym-i-rosiyskym-diyacham-ta-deyakyh-inshyh-aspektiv-ochyshchennya-gromadskogo>)

Рекомендації Експертної ради щодо демонтажу російських імперських пам'ятників у Полтаві (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/rekomendaciyi-ekspertnoyi-rady-mkip-shchodo-demontazhu-rosiyskyh-imperskyh-pamyatnykiv-u-poltavi>)

Найбільш вживані «російські» урбаноніми, рекомендовані до перейменування Експертною радою (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/naybilsh-vzhyvani-rosiyski-urbanonimy-rekomendovani-do-pereymenuvannya-ekspertnoyu-radoyu-mkip>)

Рекомендації щодо пам'ятників і монументів, пов'язаних із російською та радянською імперською історією (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-ta-totalitaryzmu-v-ukrayini/rekomendaciyi-ekspertnoyi-rady-shchodo-okremykh-kategoriy-pamyatnykiv-i-monumentiv-povyazanyh-iz-rosiyskoju-ta-radyanskoyu-imperskoju-istoriyeyu>)

■ Пояснюємо деколонізацію: інфографіка, як буде реалізовуватися закон

З 27 липня 2023 року набуває чинності Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії».

Він задає правову рамку для процесу, який активно триває в Україні вже понад рік та отримав назву деколонізація.

Наразі символи – назви та пам'ятні знаки, які вважаються маркерами російської імперської політики, усуваються з публічного простору рішеннями органів місцевого самоврядування.

З 27 липня, тобто менш ніж за 2 місяці, набудуть чинності визначені законом критерії, механізми і терміни деколонізації.

Український інститут національної пам'яті створив інфографіку, в якій пояснює основні положення закону про деколонізацію та звертає увагу на найбільш чутливі моменти.

Інфографіку у форматі pdf, текстову версію у форматі doc та слайди можна переглянути і завантажити за посиланням (https://drive.google.com/drive/folders/1ZM7DV1MQN4n8fRS8TIFiNSaQu-0CRs_a?usp=sharing).

ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ: ПОЯСНЮЄМО ЗАКОН

27 липня 2023 року набуде чинності Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», який:

- визнає злочинною та засуджує російську імперську політику,
- забороняє пропаганду символіки російської імперської політики,
- визначає порядок ліквідації такої символіки з публічного простору.

Це означає, що процес деколонізації отримує чітку правову рамку.

ТЕКСТ ЗАКОНУ

ЩО ТАКЕ РОСІЙСЬКА ІМПЕРСЬКА ПОЛІТИКА?

Системні дії, які в різні історичні періоди, починаючи з Московського царства й до сучасної Російської Федерації, були **спрямовані на підкорення, експлуатацію, асиміляцію українського народу.**

Її складовою є **русифікація** – нав'язування **російської мови та пропагування російських мови і культури** як вищих порівняно з іншими мовами й культурами.

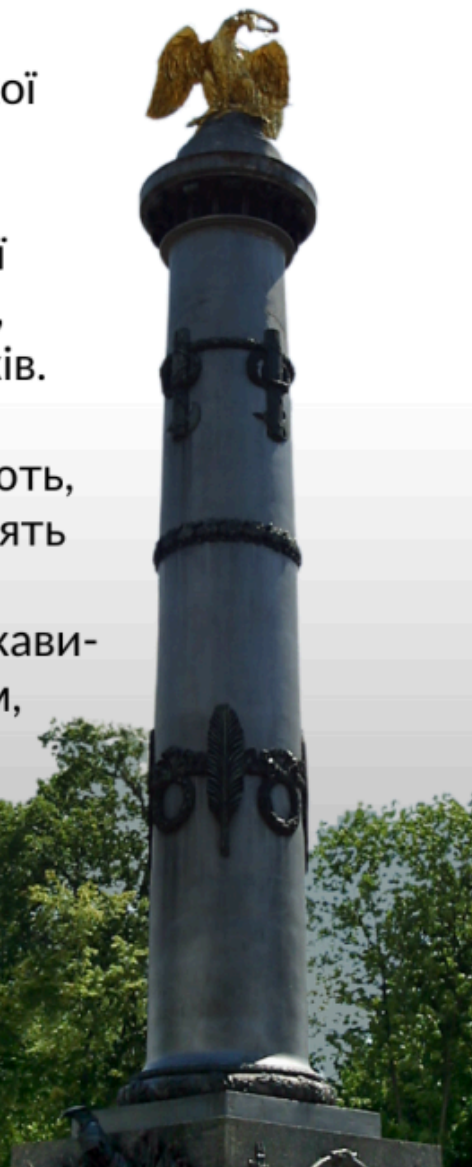
ЩО ТАКЕ ПРОПАГАНДА РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ?

- Публічна **глорифікація** або **виправдання** російської імперської політики.
- Публічне **використання продукції**, що містить **символіку російської імперської політики**, крім передбачених законом винятків.
- Публічне **заперечення злочинів і репресій** проти українського народу.

ЩО ЗАБОРОНЯЄ ЗАКОН?

- **Пропаганду** російської імперської політики.
- **Символіку** російської імперської політики у публічному просторі, крім прописаних у законі винятків.
- **Присвоєння назв**, які глорифікують, увічнюють, пропагують або містять символіку російської імперської політики та сучасної РФ як держави-агресора, географічним об'єктам, юридичним особам та об'єктам права власності.

СИМВОЛІКА РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

1. **Державні символи російських державних утворень** від Московського царства до сучасної РФ.
2. **Пам'ятні знаки особам**, які:
  - були на керівних посадах у держструктурах, війську та партіях, зокрема й тих, які імперія створювала на підпорядкованих землях, і брали участь у/сприяли російській імперській політиці,
  - були працівниками радянських органів держбезпеки всіх рівнів,
  - публічно, зокрема в мистецьких творах чи медіа, підтримували, глорифікували або виправдовували російську імперську політику, закликали до русифікації чи українофобії.
3. **Зображення гасел і цитат**, які належать особам із пункту 2, і загалом зображення та написи, які глорифікують чи виправдовують російську імперську політику.
4. **Пам'ятні знаки подіям**, які пов'язані з утіленням російської імперської політики.
5. **Топоніми, назви установ, організацій, підприємств на честь**:
  - осіб із пункту 2,
  - подій, пов'язаних з утіленням російської імперської політики,
  - назв російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів РФ.

ХТО/ЩО ПІДПАДАЄ ПІД ВИНЯТКИ У ПЕРЕЛІКУ СИМВОЛІКИ?

1. **Постаті, які поряд із тим, що займали керівні посади в російських державних утвореннях від Московського царства до сучасної РФ чи сприяли її політиці, водночас захищали політичні, економічні, культурні права українського народу, розвивали українську національну державність, науку, культуру.**
! Цей виняток НЕ поширюється на працівників радянських органів держбезпеки.

2. **Пам'ятні знаки, пов'язані з опором і вигнанням нацистів з України.**

3. **Топоніми або назви на честь найменувань російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів РФ, якщо вони пов'язані з захистом прав чи розвитком українського народу або з культурою поневолених народів РФ.**

! НЕ підпадає під заборону:

- *символіка, в тому числі пам'ятні знаки, тільки тому, що була встановлена в часи СРСР чи Російської імперії,*
- *назви, що лише співзвучні з іменами чи об'єктами, на які поширюються передбачені законом обмеження.*

ЯКИХ СФЕР ТОРКАЄТЬСЯ ЗАКОН?

Публічний
простір

Пам'ятники і
пам'ятні
знаки

Топоніміка

Назви
юридичних осіб

Знаки для
товарів та послуг

НА ЩО НЕ ПОШИРЮЄТЬСЯ ЗАБОРОНА НА НАЯВНІСТЬ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРСЬКОЇ СИМВОЛІКИ?

1. Об'єкти всесвітньої спадщини.
2. Національні музейний, архівний та бібліотечні фонди.
3. Намогильні споруди на території місць поховань, місць почесного поховання на кладовищах.
4. Нагороди, отримані до вступу в дію закону про деколонізацію.
5. Оригінали бойових знамен, крім символіки сучасного російського воєнного вторгнення в Україну.
6. Об'єкти антикварної торгівлі.
7. Приватні колекції та приватні архівні зібрання.
8. Документи.

Якщо використання символіки російської імперської політики **НЕ призводить** до її глорифікації чи виправдання, то вона може бути присутня у: музейних експозиціях, тематичних виставках, наукових працях, творах мистецтва, реконструкціях історичних подій, атласах, картах, путівниках, навчальних матеріалах, інформаційних продуктах.

ХТО ТА В ЯКІ ТЕРМІНИ УХВАЛЮВАТИМЕ РІШЕННЯ?

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Про перейменування топонімів у межах населених пунктів та демонтаж пам'ятників і пам'ятних знаків, які не підпадають під дію пам'яткоохоронного законодавства:

27 липня 2023 – 27 січня 2024

Органи місцевого самоврядування населених пунктів (сільські, селищні, міські ради або військово-цивільні адміністрації).

Якщо на цьому етапі рішення не ухвалено, повноваження отримують:

27 січня – 27 квітня 2024

Сільські, селищні, міські голови або особи, які здійснюють їхні повноваження.

27 квітня – 27 липня 2024

Голови обласних державних адміністрацій або особи, які здійснюють їхні повноваження.

Рішення про перейменування населених пунктів ухвалює Верховна Рада України:

27 липня 2023 – 27 січня 2024

Місцева влада повинна подати до ВРУ свої пропозиції.

27 липня 2023 – 27 січня 2024

Кабінет Міністрів України повинен провести консультації з представниками корінних народів і подати пропозиції щодо перейменування назв у Криму.

!Важливо:

- під час перейменування топонімів необхідно враховувати закони «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», «Про географічні назви»;
- рішення мають ухвалюватися з урахуванням пропозицій науковців, думки громади, рекомендацій УІНП.

ХТО ТА В ЯКІ ТЕРМІНИ УХВАЛЮВАТИМЕ РІШЕННЯ?

Про демонтаж :

1. Якщо пам'ятний знак має пам'яткоохоронний статус, необхідно дотримуватися процедур, передбачених законодавством про охорону культурної спадщини:

- щодо пам'яток місцевого значення – рішення ухвалює Міністерство культури та інформаційної політики України (МКІП) за поданням органів охорони культурної спадщини, Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, інших громадських організацій, до статутних завдань яких належать питання охорони культурної спадщини.

Термін: один місяць із дня одержання подання.

- щодо пам'яток національного значення – Кабінет Міністрів України (КМУ) за поданням МКІП.

Термін: один рік із дня одержання подання.

До 27 липня 2023 року КМУ за поданням МКІП переглядає статус пам'ятників та пам'ятних знаків, які є об'єктами культурної спадщини та містять символіку російської імперської політики.

2. Якщо заборонену символіку містить лише якийсь елемент, а не увесь пам'ятний знак – усунути потрібно лише такий елемент.

ХТО ТА В ЯКІ ТЕРМІНИ УХВАЛЮВАТИМЕ РІШЕННЯ?

Юридичні особи, політичні партії, об'єднання громадян повинні усунути заборонену символіку з:

- установчих документів,
- назв,
- власної символіки.

Термін: 27 липня – 27 серпня 2023

Власники знаків для товарів і послуг, які містять символіку російської імперської політики, зобов'язані привести такі знаки у відповідність із законом.

Термін: 27 липня – 27 жовтня 2023

Юрособи звільняються від сплати адмінзбору під час держреєстрації змін до установчих документів, пов'язаних із виконанням закону про деколонізацію.

Діяльність тих, хто не виконає вимоги закону, може бути заборонена.

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ, ЯКЩО ПОТРІБНА ФАХОВА ОЦІНКА КОНКРЕТНОГО ВИПАДКУ?

При Українському інституті національної пам'яті формується спеціальна Експертна комісія.

Вона розпочне роботу після набрання законом чинності.

Її склад, порядок роботи, контакти будуть у відкритому доступі на сайті Інституту uinp.gov.ua.

Нагадаємо, що від початку декомунізації УІНП активно наголошує на необхідності подолання наслідків не лише тоталітарного, але й імперського минулого, а з 2019 року промотує прийняття законодавства, яке б сприяло позбавленню впливу російського імперського минулого на українське сьогодення. Протягом 2019-2023 року за ініціативи Інституту було реалізовано десятки експертних заходів та проєктів, направлених на осмислення російських імперських впливів та подолання їх негативних наслідків.

21 березня 2023 року Верховна Рада України ухвалила законопроект № 7253, який після другого читання отримав назву «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії». До його написання також були долучені фахівці УІНП та незалежні експерти. 21 квітня Президент України Володимир Зеленський підписав цей закон

Довідково

З моменту повномасштабного вторгнення РФ, упродовж 2022 року в Україні було перейменовано щонайменше 7,5 тисяч топонімів, назви яких були пов'язані з Росією, СРСР чи Російською імперією. А також демонтовано десятки пам'ятників. Детальніше про підсумки деколонізації в 2022 році читайте за посиланням (<https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/mkip-ta-uinp-pidbyly-pidsumky-za-rik-shchodo-podolannya-naslidkiv-rusyfikaciyi-y-totalitaryzmu>).

Про Інститут

Про Інститут (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/pravovi-zasady-diyalnosti>)

Структура (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/komanda>)

Плани (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/plany>)

Звіти (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/zvity>)

Колегія (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/kolegiya>)

Вакансії (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/vakansiyi>)

Внутрішній аудит (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/vnutrishniy-audyt>)

Запобігання корупції (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/zapobigannya-korupcii>)

Очищення влади (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/vykonannya-zu-pro-ochyshchennya-vlady>)

Професійне навчання (<https://uinp.gov.ua/pro-institut/profesiyne-navchannya>)

Нормативно-правові акти

Нормативна база щодо пам'ятних дат та ювілеїв (<https://uinp.gov.ua/dokumenty/normatyvna-baza-shchodo-pamyatnyh-dat-ta-yuvileyiv>)

Нормативно-правові акти, розроблені Інститутом та з його участю (<https://uinp.gov.ua/dokumenty/normatyvno-pravovi-akty-rozrobleni-v-instituti>)

Положення про Експертну комісію УІНП (<https://uinp.gov.ua/dokumenty/polozhennya-pro-ekspertnu-komisiyu-uinp-z-pytan-realizaciyi-norm-zakonu-ukrayiny-pro-zasudzhennya-ta-zaboronu-propagandy-rosiyskoyi-imperskoyi-polityky-v-ukrayini-i-dekolonizaciyu-toponimiyi>)

Для громадськості

Звернення громадян (<https://uinp.gov.ua/zvernennya-i-zapyty/dostup-do-publichnoyi-informaciyi>)

Доступ до публічної інформації (<https://uinp.gov.ua/zvernennya-i-zapyty/zvernennya-gromadyan>)

Консультації з громадськістю (<https://uinp.gov.ua/zvernennya-i-zapyty/konsultaciyi-z-gromadskisty>)

Як безкоштовно отримати видання Інституту? (<https://uinp.gov.ua/zvernennya-i-zapyty/yak-bezkoshtovno-otrymaty-informaciyini-materialy-institutu>)

Відкриті дані (<https://uinp.gov.ua/zvernennya-i-zapyty/vidkryti-dani>)

Державні закупівлі (<https://uinp.gov.ua/zvernennya-i-zapyty/derzhavni-zakupivli>)

Комісія УІНП з розгляду скарг (<https://uinp.gov.ua/zvernennya-i-zapyty/komisiya-uinp-z-rozglyadu-skarg>)

Надання безоплатної первинної правничої допомоги (<https://uinp.gov.ua/zvernennya-i-zapyty/nadannya-bezoplatnoyi-pervynnoi-pravovoi-dopomogy>)

Реабілітація

Правова база для реабілітації репресованих (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/reabilitaciya/normatyvno-pravovi-akty>)

Роз'яснення та рекомендації щодо реабілітації (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/reabilitaciya/rozyasnennya-ta-rekomendaciyi-shchodo-reabilitaciyi>)

Національна комісія з реабілітації (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/reabilitaciya/sklad-komisiy>)

Огляд засідань Національної комісії з реабілітації (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/reabilitaciya/oglyad-zasidann-nacionalnoyi-komisiyi-z-reabilitaciyi>)

Як подати заяву до регіональної комісії з реабілітації (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/reabilitaciya/dovidkovi-materialy-rozyasnennya-rekomendaciyi>)

Питання-відповіді (<https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/reabilitaciya/pytannya-vidpovidy>)

Пресцентр

Новини (<https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny>)

Анонси подій (<https://uinp.gov.ua/pres-centr/anonsy-podiy>)

Запити ЗМІ (<https://uinp.gov.ua/pres-centr/zapyty-zmi>)

Контакти (<https://uinp.gov.ua/kontakty>)

Тексти

Визволені регіони: матеріали до річниці деокупації (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/vyzvoleni-regiony-materialy-do-richnyci-deokupaciyi>)

Російсько-українська війна: історичний контекст (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/rosiysko-ukrayinska-viyna-istorychnyy-kontekst>)

Статті (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/statti>)

АнтиМіф (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/antymif>)

Українсько-німецькі історичні діалоги (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/ukrayinsko-nimecki-istorychni-dialogy>)

Матеріали на основі проєктів та конференцій (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/dopovidy>)

Телефон:

(068) 239 45 76

(044) 253 15 63

E-mail: uinp@memory.gov.ua (mailto:uinp@memory.gov.ua)

Офіційний веб-сайт УІНП

Весь контент доступний за ліцензією Creative Commons Attribution 4.0 International license, якщо не зазначено інше.

Розробка сайту: **Рансайт ТОВ**

Техпідтримка сайту: **Техпідтримка.укр** (<https://Техпідтримка.укр>)